

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25

E-mail: slg@amcu.gov.ua

Web: [http:// www.amcu.gov.ua](http://www.amcu.gov.ua)

Код ЄДРПОУ 00032767

09.04.2021 № 300-29/01-5468

На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

Щодо проекту Закону 4578

Відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) опрацював проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи» від 11.01.2021 (реєстраційний № 4578) внесений Кабінетом Міністрів України (далі – проект Закону 4578) та в межах повноважень, повідомляє.

Щодо внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» стосовно створення і доступу інформаційної бази даних споживачів

Пунктом 1 розділу 1 проекту Закону 4578 пропонується доповнити Закон України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» статтею 2¹ відповідно до якої передбачається:

створення суб'єктом господарювання, що здійснює транспортування природного газу автоматизованого обліку споживачів природного газу і обсягу спожитого ними природного газу;

209761 покладення на суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу (далі – Оператори ГРМ) на відповідній території, і постачальників природного газу обов'язку підготовки і подання суб'єкту господарювання, що здійснює транспортування природного газу, інформації про всіх споживачів, приєднаних до газорозподільних систем, а також про обсяги спожитого ними природного газу;

надання доступу до інформаційної бази даних споживачам (в частині відомостей про таких споживачів) іншим суб'єктам ринку природного газу.

Адміністратором інформаційної бази даних визначити ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»

Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав

споживачів та безпеки постачання природного газу, визначаються Законом України «Про ринок природного газу».

Відповідно до пункту 39 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» суб'єктами ринку природного газу є оператор газотранспортної системи, оператор газорозподільної системи, оператор газосховища, оператор установки LNG, замовник, оптовий продавець, оптовий покупець, постачальник та споживач.

З 01.03.2019 ринок природного газу України перейшов в режим добового балансування, однією з ключових умов функціонування якого є забезпечення роботи інформаційної платформи Оператора газотранспортної системи (далі – Оператор ГТС).

Порядок функціонування та загальні умови доступу до інформаційної платформи Оператора ГТС визначені Кодексом газотранспортної системи, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 30.09.2015 № 2493, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1378/27823 (далі – Кодекс ГТС).

Постачальники, Оператори ГРМ та споживачі мають доступ до інформаційної платформи Оператора ГТС в межах, визначених Кодексом ГТС.

Інформаційна платформа Оператора ГТС містить інформацію про споживачів, що включає, зокрема:

- ЕІС-код споживача та наявності ЕІС-коди його точок обліку;
- ЕІС-код фізичної точки виходу з газотранспортної системи;
- дані закріплених за споживачем діючих постачальників та визначені ними періоди постачання;
- інформацію про прогнози споживання природного газу на кожен газову добу (D) для споживачів, по яких відбір / споживання не вимірюється щодобово;

- інформацію про попередні обсяги споживання кожного газової доби (D);
- інформацію про фактичне добове споживання;
- належність споживача до категорії побутових.

Оператори ГРМ та постачальники відповідно до вимог Кодексу ГТС повинні вносити інформацію, зокрема вищезазначену, до інформаційної платформи Оператора ГТС.

Отже, Оператори ГРМ на щоденній основі забезпечують передачу Оператору ГТС через його інформаційну платформу інформації про прогноз відборів / споживання природного газу по споживачу на кожен наступну газову добу протягом газової доби, а також надають дані про фактичний (попередній) обсяг природного газу, спожитий за кожен попередню газову добу. Постачальники, як замовники послуг транспортування, через інформаційну платформу подає номінацію/реномінацію. Тому, інформаційна платформа Оператора ГТС містить дані про споживання природного газу споживачем, який включений до Реєстру споживачів окремого постачальника.

Фактично інформація, яка наразі міститься на інформаційній платформі Оператора ГТС надає можливість останньому здійснювати контроль за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку.

Проектом Закону 4578 передбачається створення окремої інформаційної бази даних Оператором ГТС, яка, по суті, буде дублювати інформацію, що, згідно норм чинного законодавства, міститься на інформаційній платформі Оператора ГТС.

Враховуючи те, що основним доходом Оператора ГТС є дохід, отриманий від послуги транспортування природного газу, витрати на створення нової бази даних та її обслуговування, як наслідок, можуть призвести до зростання тарифу Оператора ГТС на транспортування, а також призвести до підвищення ціни на газ для кінцевих споживачів та ущемлення їх інтересів.

Щодо надання доступу до інформаційної бази даних іншим суб'єктам ринку природного газу, повідомляємо наступне.

В проекті Закону 4578 відсутня деталізація з приводу того, яка саме інформація про споживача повинна надаватися безпосередньо Оператору ГТС для створення інформаційної бази даних, доступ до якої буде відкритий і для інших учасників ринку природного газу, що може негативно вплинути на рівень конкуренції на ринку природного газу.

З 01.08.2020 постачальники природного газу не зобов'язані постачати природний газ побутовим споживачам на умовах та в порядку, що були визначені Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867, а у побутових споживачів виникла можливість обирати будь-якого постачальника природного газу незалежно від його територіального розміщення, оскільки ліцензійною територією діяльності постачальників природного газу є територія України.

Відповідно до інформації, оприлюдненої на офіційному вебсайті НКРЕКП, ліцензіатами з постачання природного газу є більше 800 суб'єктів господарювання. За інформацією НКРЕКП, у 2019 році здійснювало діяльність 249 постачальників природного газу.

Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічною конкуренцією є змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Отже, ринок постачання природного газу є потенційно конкурентним, що надає можливість споживачам природного газу обирати між великою

кількістю постачальників природного газу, що здійснюють свою діяльність на території України.

Разом з тим, надання доступу до інформаційної бази даних іншим суб'єктам ринку природного газу, за певних умов, може призвести до спотворення конкуренції на ринку постачання природного газу, що, як наслідок, призведе до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів.

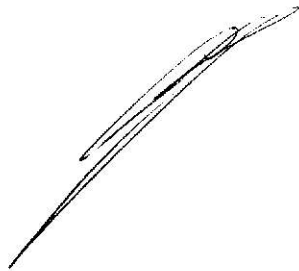
Щодо внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» стосовно покладання додаткових обов'язків на Оператора ГТС та Операторів ГРМ

Пунктом 2 розділу 1 проекту Закону 4578 пропонується внести зміни до Закону України «Про ринок природного газу», зокрема, частину дев'яту статті 19 викладено у новій редакції, в частині, що стосуються окремих питань приєднання до газотранспортної та газорозподільної системи, а саме: забезпечення Операторами ГРМ та Оператором ГТС під час надання послуг з приєднання роботи сервісу «Особистий кабінет замовника» на своєму офіційному вебсайті.

Разом з тим, покладення додаткових обов'язків на Оператора ГТС та Операторів ГРМ, які можуть потребувати додаткових фінансових витрат таких суб'єктів, може призвести до підвищення тарифів, як на транспортування природного газу, так і на розподіл природного газу, що негативно вплине на кінцеву ціну на природний газ для кінцевих споживачів та призведе до ущемлення їх інтересів.

Враховуючи зазначене, проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи» від 11.01.2021 (реєстраційний № 4578) внесений Кабінетом Міністрів України потребує доопрацювання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА